

Katastrska številka:	1807
☐ Jama še ni registrirana	
Oznaka dokumenta (izpolni Kataster)	

Obrazec je bil oblikovan v sodelovanju med Jamarsko zvezo Slovenije in Inštitutom za raziskovanje krasa ZRC-SAZU v letu 2002.

Številka zapisnika:
Datum ekskurzije: 2. 8. in 13. 8. 2003
Datum zapisnika: 15. 8. 2003

Osnovni zapisnik

IME JAME: **Bezgovka**

Organizacija: JK Novo mesto Zapisnikar: Borivoj Ladišič

Občina: Črnomelj Lastnik zemljišča: _____

Zemljepisna lega: Belokranjski kraški ravnik

Najbližje naselje: Cerkvišče Izhodišče dostopa: Griblje

Dostop:

Iz vasi Griblje, ki leži ob Kolpi, gremo po asfaltirani cesti proti Črnomlju. Cesta je usmerjena točno proti zahodu in pelje med njivami in travniki. Po dveh kilometrih pridemo do gozdnega roba. Prav tu je na desni strani odcep za vas Cerkvišče. Gremo naprej proti zahodu oz. proti Črnomlju. Peljemo se še en kilometer po asfaltirani cesti skozi gozd, potem z leve strani ceste opazimo partizanski spomenik v obliki nepravilnega mnogokotnika. Od spomenika gremo naprej 80 m po cesti, tu je odcep na levo na gozdno pot, ki je usmerjena proti jugu. Na to pot ne smemo zaviti, ker nas vodi približno 100 m stran od jame. 120 m od spomenika je tudi na levi strani ceste drugi odcep na gozdno pot. Gremo po tej drugi gozdni poti, ki je usmerjena proti jugu, slabih 150 m do odcepa gozdne poti na desno. Gremo po poti na desno. Pot vodi vzporedno z začetno ter gremo po njej približno 240 m. Tu z leve strani poti opazimo manjšo in več kot 10 m globoko vrtačo. V njenem dnu se odpira vhod v jamo, ki ga s poti takoj opazimo.

Vizure: 1.: _____ na _____ 2.: _____ na _____
3.: _____ na _____ 4.: _____ na _____

Sekcija (karta, merilo, letnik): TK 25, Griblje, 031-4-3, 1:25.000, 1988

	Tip objekta: 4.2 – jama s stalnim tokom
	Gauss-Krugerjeve koordinate (obvezno!): ▶ 5 5 1 9 5 9 9 ▲ 5 0 4 7 0 7 0
	določene po: karti TTN 5 (1986) in GPS Garmin etrex
	Koordinate GPS - WGS 84 [° ° / ' ' / " " , " "] ▶ 1 5 1 5 0 4 0 3 ▲ 4 5 3 4 0 4 3 4
	Kota vhoda: 145 m po: TTN 5 in GPS
	Dolž. poligona: 108 m Dolžina rovov: 92,2 m
	Horizont. dolž.: 92 m Višinska razlika: -1,5 m
	Dimenzije vhoda: 0,6 x 1,8 m Vhodno brezno: /
	Notranja brezna: /
	Sifoni: pritočni in odtočni sifon, neraziskana
Povezanost v jamski sistem: /	

Morfologija jame

Neposredna okolica:

Jama se odpira v dnu manjše, a vsaj 10 m globoke vrtače, ki leži v gozdu. Mešani gozd je srednje gost do gost, prevladujejo listavci. Podrasti je ponekod zelo veliko, tako da je v času vegetacije prehod izven poti težak. Kjer pa ni podrasti, je gozd pregleden in lahko prehoden. Tu je veliko manjših skledastih vrtač, nekaj vrtač je tudi večjih in globljih. Skal na površju in v vrtačah ni, opazil sem le dve ali tri manjše skale.

Vhod in vhodni del:

Vhod je nastal ob dobro opazni razpoki v dnu vrtače in je izrazito koničaste oblike. Vhodna odprtina je pri dnu široka 60 cm, visoka je 1,8 m in se proti vrhu postopno oži, tako da je na vrhu široka 10 cm. Za vhomom se nadaljuje vhodni rov, ki je enake oblike in dimenzij, kot vhod. Vhodni rov, ki sledi razpoki, je usmerjen v smeri 13° in je dolg 6,1 m. Za vhomom so tla iz prsti in listja, ki padata skozi vhod, naprej pa je na tleh kamenje. Rov se proti koncu zoži in se konča v zasuti tektonski razpoki (t. 2), ki je široka 20 cm. Razpoka je zapolnjena z zdrobljenim materialom: kamenjem, gruščem ter nekaj ilovice.

Notranji deli:

Iz vhodnega rova je proti vzhodu v smeri 60° prehod v aktiven vodni rov (t. 3). Pod nizkim stropom, ki je tu visok le 30 cm, se spustimo 0,5 m niže in 1,5 m naprej v 4 x 4 m veliko, a nizko dvoranico. Višina dvoranice je 30-50 cm. Na tleh je podorno kamenje. Pri prejšnjem obisku jame, to je bilo 22. 3. 2003 je prehod v notranjost preprečil vodni tok, ki je v 3 m široki brzici tekel po dnu dvoranice.

Po dolgotrajnem obdobju brez dežja in izjemni suši sem pričakoval, da na današnji akciji (2. 8.) vodnega toka ne bo več. Toda pritočni sifon pod jugovzhodno skalno steno dvoranice je bil poln vode in aktiven. Pritočno sifonsko jezero je bilo veliko približno 2 x 1 m. Voda je bila bistra, vidi se, da se potopljeni pritočni rov, ki je visok le 25-30 cm, nadaljuje. Pretok je bil približno 0,5 l/s. Voda odteka med podornim kamenjem v plitvo strugo, po kateri teče v notranjost jame. Iz dvoranice se nadaljuje rov. Prehod v rov je težak, zaradi nizkega stropa in podornega kamenja na tleh. V nadaljevanju je rov širok 4 m in visok od 0,5-1 m. Na tleh sta ilovica in prod. V stropu se odpira zanimiv kaminček (prečni rez E-F), visok približno 3 m, ki se konča pod zgornjim skladom kamenine. Prav tu je pod vzhodno steno rova manjša skalna vdolbina s tolmunom vode. Voda je komaj zaznavno tekla iz tolmana po ilovnati strugi proti potoku. Po 23 m od vhoda voda zalije ves rov (t. 5). Do tod sem rov izmeril in se vrnil iz jame.

Na naslednji akciji, 13. 8., sem šel, oblečen v neoprensko obleko, po vodnem rovu naprej. Vodne razmere so bile enake, kot pri predhodnem obisku, pretok je bil 0,5 l/s. Višina stropa od t. 5 naprej je od 30-50 cm, globina vode pa do 40 cm. Na dnu struge je mivka in prod. Struga potoka se razprostira čez cel rov, manjši otoček mivke je pri t. 6, nekoliko naprej pa je tudi leva obala delno nasuta z mivko in prodom. Po 27 m od t. 5 se strop naglo dvigne do višine približno 2 m, tako da naprej normalno hodiš. Vodni rov je dolg 35 m, potem pri t. 7 stopimo na skalnata tla. Rov tu kolenasto zavije proti severozahodu v smeri 310°. Potok se v (trenutno) slabih brzicah spusti po skalnati strugi nekaj deset centimetrov niže v drugo jezero (t. 8-9-10). Stene in strop v sklepnem delu (od t. 7 naprej) so erozijsko razjedene. Zasledimo erozijske nože. Pri t. 11 se odcepi navzgor kratek rov, na tleh je na debelo odložena poplavna ilovica, ki je zasula eventualno nadaljevanje tega rova (t. 13). Drugo jezero je dolgo 14,5 m in globoko 60 cm. Na koncu se strop spusti pod vodno gladino, naprej je verjetno odtočni sifon, ki pa se ne vidi, zaradi nizkega stropa na koncu jame.

Jamski sedimenti, zanimive tvorbe in oblike:

Sige v jami ni. Na tleh vhodnega rova je prst, ki prihaja skozi vhod ter kamenje. Stene v vhodnem rovu so korozijsko razčlenjene. V nizki dvoranici je na tleh podorno kamenje, naprej pa je na tleh poplavna ilovica, mivka in prod. V notranjosti se skozi jamo pretaka vodni tok. Od vhoda pa do konca jame opazimo fasete. Formirane so na stropu, na stenah ter na podornem skalovju. V sklepnem delu jame so številni erozijski noži. V stranskem rovu je veliko naplavljenih ilovice.

Strokovni podatki

Geološki:

Po Osnovni geološki karti, list Črnomelj, 1:100.000, ležijo tu kredni apnenci, ki jih prekriva tera rosa. Jama se odpira v dnu vrtače, ki je nastala v daljši suhi dolini. Dolino lahko zasledimo na karti TK 25 in TNN. Vleče se skozi gozd, ki delno zakrije njeno obliko. Dolina je usmerjena od juga proti severu ter se konča ob reki Lahinji, kjer sta na karti zarisana dva izvira ob obali. Dolina poteka po sledih preloma, ki je zarisana v OGK. Prelomnica je dobro vidna ob vhodu v jamo ter v vhodnem rovu.

Hidrografski:

Skozi jamo se pretaka podzemeljski vodni tok. Predvidevam, da je odtok usmerjen ob prelomnici proti Lahinji. Kapnice v času obiska ni bilo. Temperatura vode podzemeljskega potoka, merjena 13. 8. pri t. 5 je bila 10,4 °C. Pretoki so odvisni od letnega časa in padavin. Ko sem jamo obiskal marca 2003, je močan vodni tok tekel od pritočnega sifona proti notranjosti v 3 m širokih brzicah, med obiskom avgusta 2003 pa je bil vodni tok komaj zaznaven (0,5 l/s) in je v vhodnem delu tekel po ozki strugi med podornim kamenjem. V notranjosti je med t. 4 in t. 5 manjši pritok iz skalne vdolbine s tolmunom, iz katerega pa je voda komaj zaznavno odtekala. Ob visokih vodah je vhod v jamo nemogoč. Domačin Ivan Kralj mi je povedal, da visoke vode občasno tako narastejo, da zalijejo vrtačo. Povedal je, da je ta pojav opazil nazadnje pred dvanajstimi leti.

Meteorološki:

Ozračje v jami je bilo normalno. Prepiha nisem čutil. Temperatura zraka, merjena 13.8. pri t. 5 je bila 11,6 °C, zunanja temperatura pa je bila 31 °C. V zimskem času nastanejo na vhodu ledeni kapniki.

Biološki:

Ni opazovano. Na steni vhodnega rova sem opazil nekaj pajkov in mušic.

Arheološki:

Pri t. 5 sem našel veliko koščkov keramike ter dno manjše glinene posode. Na dnu vodnega rova med t. 5 in t. 7 sem opazil v mivki razbite polovice (spodnji del posode z dnom) glinenih posod. Le eno sem pobral in odnesel ven. Na skalni polici na koncu jame, slab meter višje od nivoja vode je stala lepa glinena posoda, črne barve, odlomljena le v zgornjem delu. Posoda je bila polna drobnih prodnikov in mivke. Tudi to posodo sem prinesel ven. Keramiko je pregledal arheolog Danilo Breščak z ZRSVN, Novo mesto. Meni, da so posode iz 17. ali 18. stoletja.

Gospodarski:

Danes nepomembna. Domačin Kralj mi je povedal, da so pred leti hodili iz bližnjih vasi po vodo v jamo. Povedal je še, da so vodo zajemali le v vhodnem delu, torej v pritočnem sifonu in ne v notranjosti, ki je za navadnega obiskovalca težko dostopna, kajti prvih 8 m rova se moraš plaziti po trebuhu po podornem skalovju. V letošnji izjemni poletni suši (nekateri ji pravijo tudi "stoletna") je bil podzemeljski tok v jami še vedno aktiven, pritočni sifon pa poln bistre vode. Zato je tudi logično, da so domačini zajemali vodo le v vhodnem delu, ne pa tudi v notranjosti. Kdo je potem pustil glineno na skalni polici v notranjosti? In zakaj?

Onesnaženost in drugi človeški vplivi:

Jama je čista.

Historiat:

V katastru obstaja zapisnik Borisa Sketa z nekaj osnovnimi podatki o jami. Narisal je tudi grobo skico, iz katere ni razvidno, da gre za vodno jamo. Dolžino jame je ocenil le na 35 m.

Domačin, lovec, Ivan Kralj mi je povedal, da ni slišal, da bi kdo od domačinov šel v notranjost jame bodisi po vodo ali pa kar tako. Pravi, da so pred vhodom večkrat vedrili cigani. K vhodu je vodil tudi Andreja Hudoklina iz ZRSVN Novo mesto, kjer sta čakala na sovo uharico, ki pa je takrat ni bilo.

Izvor imena:

Že obstaja. Vsekakor gre za domače ime, domačin Kralj pa ne ve, kaj to ime pomeni.

Tehnična zahtevnost in potrebna oprema:

Tehnična ocena: Tv 2 (ocena sifonov je pridržana za potapljače).

Težavnostna stopnja: II-III.

Za premagovanje vodnega rova potrebujemo neoprensko obleko, za raziskovanje sifonov pa potapljaško opremo.

Svetujemo raziskave:

Raziskati pritočni ter odtočni sifon. Raziskava pritočnega sifona je zaradi nizkega pritočnega rova vprašljiva.

Zanimivosti, pripombe in osebni vtisi:

Domačin Kralj mi je še povedal, da je bil v suhi dolini približno 200 m južno od Bezgovke podoben vhod v jamo v dnu vrtače, da pa se je pozneje zasul, odprl pa se je sedanji vhod v Bezgovko. Poskusil sem poiskati ta stari vhod, a sem kmalu odnehal zaradi goste podrasti in grmovja. V jami sem zasledil nerazpoznavne podpise obiskovalcev in sicer na ilovnati kopi med t. 4 in t. 5 ter na ilovici pri t. 8.

Jama je označena na TTN, TK 25 ter v Atlasu Slovenije. Lega na kartah je napačna. Dejanska lega je dobrih 100 m zahodneje. Zaradi tega sem porabil veliko časa, da sem jamo našel.

Zapisniku je priložen foto zapis.

Literatura:

Jama se ne omenja v literaturi.

Udeleženci: Irena Podbevšek, Borivoj Ladišič

Merili: Borivoj Ladišič

Lego določali: Borivoj Ladišič

Fotografirali: Borivoj Ladišič

Materiale zbirali: Borivoj Ladišič

Uporabljena merila oprema: Kompas in naklonomer Silva, meter

Novo mesto, dne 18. 8. 2003

MP

Borivoj Ladišič

(lastnoročni podpis)